

№1. – С.8.

5.Данилишин Б. Мы вынуждены пойти на непопулярные меры // 2000. – 2009. – №45. – С.А6-А7.

6.Дубинський А., Сколотяний Ю., Яценко Н. Чи є життя без МВФ? // Дзеркало тижня. – 2009. – №44. – С.1, 7-8.

7.Економіка України за 2008 рік // Урядовий кур'єр. – 2009. – 25 січня. – С.1, 6-7.

8.Економіка України за 9 місяців 2009 року // Урядовий кур'єр. – 2009. – 25 жовтня. – С.1, 6-7.

Отримано 19.11.2009

УДК 330.101.332

О.Ю.СГОРОВА, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

Ю.В.СГОРОВА, канд. екон. наук

Харківський державний технічний університет будівництва і архітектури

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Проаналізовано стан інноваційного розвитку підприємств України, розглянуто зарубіжний досвід інноваційної політики розвинених країн, виявлено напрями стимулювання інноваційного розвитку підприємств на сучасному етапі.

Проанализировано состояние инновационного развития предприятий Украины, рассмотрен зарубежный опыт инновационной политики развитых стран, выявлены направления стимулирования инновационного развития предприятий на современном этапе.

The article analyzes a state of innovative development, considers the foreign experience of innovative policy in the development countries, presents the directions of stimulate innovative development.

Ключові слова: інноваційна політика, інноваційний розвиток, стратегічний менеджмент, інноваційний менеджмент.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку, якому притаманні динамічні процеси глобалізації та інтернаціоналізації, умови функціонування і характер діяльності підприємств суттєво змінюються.

Безперервне стимулювання інноваційного розвитку, тобто інвестування у власні дослідження, інформаційно-комунікаційні технології, маркетинг, дизайн, навчання персоналу, придбання нових розробок, обладнання є ефективним засобом підвищення конкурентоспроможності корпорацій в цих умовах.

Сьогодні результативність роботи підприємств залежить не лише від її здатності раціонально використовувати наявні ресурси, а також від впровадження інновацій на основі використання нових ідей, інвестицій в нові продукти, процеси і способи ведення господарської діяльності. Саме вони є головною передумовою економічного зростання підприємства.

Проблеми інноваційного розвитку підприємств, питання регулювання державної інноваційної політики та діяльності інноваційних структур досліджували такі науковці, як: В.П.Александрова, М.В.Гаман, А.В.Гриньов, В.І.Голубович, А.А.Трифилова [1-5] та ін. Незважаючи на різноманітність досліджуваних наукових проблем, присвячених інноваційному розвитку, багато питань його активізації і стимулювання залишилось поза увагою.

Метою даного дослідження є розгляд сучасного стану інноваційного розвитку підприємств в Україні, вивчення зарубіжного досвіду інноваційної політики розвинених країн і виявлення основних напрямів стимулювання інноваційного розвитку підприємств.

Важливим чинником інноваційного розвитку підприємств є проведення досліджень з метою розвитку нових ідей, реалізація яких може забезпечити значний економічний ефект [1]. Таким чином, під терміном «інновація» слід розуміти нововведення, що є досягненням НТП, яке гарантує задоволення нових потреб і отримання додаткового економічного ефекту. Наведене визначення розкриває характер нововведення й ефективність інновації, а також визначає вибір напрямку її застосування.

Витрати підприємства на інноваційну діяльність включають витрати на дослідження, на організаційно-технологічну підготовку виробництва і на матеріалізацію результатів досліджень у виробництво.

Зростання підприємства внаслідок інноваційного розвитку передбачає активне впровадження результатів наукової діяльності у виробничо-комерційне застосування. Наукова діяльність є первинною ланкою інноваційного процесу, оскільки її результати дають поштовх для вибору відповідного механізму впровадження та комерціалізації результатів наукових досліджень.

Аналіз інновацій на підприємствах України свідчить про спад інноваційної активності. Діяльність вітчизняних товаровиробників на світових ринках високотехнологічної продукції незначна [2].

В країні сьогодні практично відсутні ринкові механізми формування інноваційної інфраструктури, немає також чіткої державної стратегії формування моделі національної інноваційної системи. Сучасні ринкові структури (технопарки, бізнес-центри, технополіси), які можуть бути ініціаторами інноваційного розвитку, поки що нездатні нести повну відповідальність за визначені процеси.

Українські підприємства на сучасному етапі використовують лише незначну частку науково-технічного, інноваційного потенціалу. За даними дослідження, проведеного Держкомстатом України, інноваційну діяльність вітчизняних підприємств стримують: відсутність фінансу-

вання, великі витрати, відсутність коштів у замовника, високі кредитні ставки, недосконалість законодавства, зокрема недостатній захист прав інтелектуальної власності, складнощі з сировиною і матеріалами, високий економічний ризик, недостатня інформація про ринки збуту [3].

На наш погляд, велике значення для забезпечення інноваційного розвитку підприємств має вивчення досвіду розвинених країн.

Стратегія інноваційного розвитку розвинених країн на сучасному етапі характеризується наступним: заохочення підприємств до збільшення витрат на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) через різноманітні форми стимулювання; оптимальне поєднання діяльності підприємств в інноваційній сфері й урядових установ; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури з боку держави; спрощення передачі технологій науково-дослідними установами підприємствам і стимулювання співробітництва та кооперації у сфері інновацій; розробки пріоритетних напрямків розвитку інноваційних проектів.

Аналізуючи інноваційну діяльність в корпораціях розвинених країнах, слід зазначити, що в сучасних умовах вона заснована на поширенні інформаційно-комунікаційних технологій, впровадження яких у виробничий процес приводить до істотного підвищення продуктивності.

Більшість інновацій спрямовано на удосконалення існуючих продуктів або послуг, хоча нові галузі або ринкові сегменти створюються завдяки радикальним інноваціям [4].

При розробці перспективних планів розвитку підприємство аналізує і визначає свої стратегічні орієнтири на ринку. Потім ці загальні довгострокові напрями коригуються і реалізуються у формі різних стратегічних програм і проектів. Вплив нових технологій на стратегічну конкурентоспроможність підприємств свідчить про актуальність інтеграції стратегічного й інноваційного менеджменту. У світі нових технологій стратегія й інновації повинні поєднуватися.

Ще однією тенденцією інноваційного розвитку у розвинених країнах є державне сприяння поєднанню науки і бізнесу [5].

В Україні активний інноваційний розвиток підприємств сьогодні також неможливий без суттєвої державної підтримки. Для підвищення власних конкурентних позицій через інноваційний розвиток необхідно поєднати на практиці ринкові методи управління науково-технологічною сферою із заходами державного регулювання.

Максимальний ефект від інноваційного розвитку досягається в тому випадку, якщо заходи щодо удосконалення управління інвестиційно-інноваційною сферою узгоджено реалізуються на всіх важливих рівнях управлінської ієрархії – на макрорівні, на рівні галузей і регіонів, на рівні підприємств та окремих інноваційних проектів.

Необхідним є створення в нашій країні системи економічного стимулювання цільового інвестування в інновації, у тому числі через збільшення фінансових ресурсів розвитку фундаментальної науки і НДДКР, застосування пільгового оподаткування й кредитування інновацій, додаткових стимулюючих заходів щодо активізації пріоритетних напрямів інноваційного розвитку.

Результатом реалізації інноваційної політики має стати розвиток напрямів, здійснюваних за участю держави та її інституцій, і відповідно, подолання технічного відставання від провідних країн та побудова партнерських стосунків з ними.

Таким чином, на підставі проведеного дослідження можна виділити такі основні напрями стимулювання інноваційного розвитку підприємств:

- активізація інноваційного потенціалу;
- посилення зв'язку стратегічного та інноваційного менеджменту;
- створення сприятливого інвестиційного клімату з метою поєднання науки і бізнесу;
- використання зарубіжного досвіду інноваційного розвитку підприємств;
- формування української моделі інноваційного розвитку підприємств.

1.Гаман М.В. Державне управління інноваціями: Україна та зарубіжний досвід. – К.: Вікторія, 2004 – 338 с.

2.Голубович В.И., Пашкевич Л.Ф., Полетаева Н.И. Экономическая история зарубежных стран. – Минск, 1998. – 445 с.

3.Александрова В.П. Економічні аспекти державного програмування інновацій // Вісник Інституту економічного прогнозування. – 2002. – №1. – С.18-39.

4.Гриньов А.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства // Управління розвитком: Зб. наук. праць. – Харків: ХДЕУ. – 2002. – №2. – С.14-17.

5.Трифилова А.А. Управление инновационным развитием предприятия. – М., 2003. – 256 с.

Отримано 23.11.2009

УДК 330.341.1

Т.І.СВІТЛИЧНА

Харківська національна академія міського господарства

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІННОВАЦІЙ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Аналізуються питання важливості запровадження інновацій в діяльності підприємств будівельного комплексу України. Досліджується необхідність здійснення заходів щодо управління ризиками інноваційних процесів будівельних підприємств.

Анализируются вопросы важности внедрения инноваций в деятельности предприятий строительного комплекса Украины. Исследуется необходимость осуществления